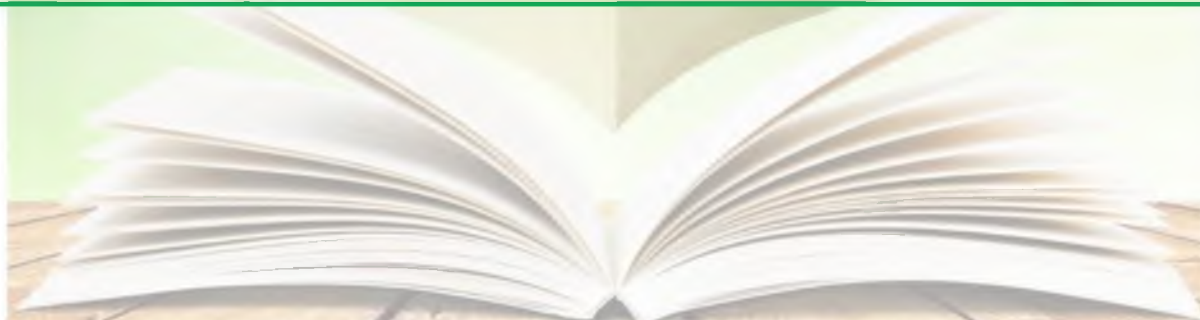

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
учасників міжнародної науково-
практичної конференції
«ЛІСОВА ТИПОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА
НАБЛИЖЕНОГО ДО ПРИРОДИ
ЛІСІВНИЦТВА»

присвячена 150-річчю з дня народження
проф. Є.В. Алексєєва
та заснування кафедри лісівництва
Навчально-наукового інституту лісового і
садово-паркового господарства

Київ, 9-12 жовтня 2019 року

**ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
КАФЕДРИ ЛІСІВНИЦТВА ННІ ЛІСПГ НУБІП УКРАЇНИ**

О. В. Токарева, кандидат сільськогосподарських наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кінець XIX – початок XX ст. ст. в Європі ознаменувався небувалим розвитком наукових досліджень у лісовій галузі, становленням вищих навчальних закладів сільськогосподарського та лісогосподарського спрямування [1]. Широке коло наукових проблем ставилося перед лісоводами того часу.

Історичні етапи становлення кафедри лісівництва пов'язані з історичними подіями, а також з розвитком лісогосподарського та лісопромислового виробництва.

Перші згадки про кафедру зафіксовані у матеріалах польського історіографа М. Strzemski, згідно з якими починаючи з 1869 року на базі Ново-Олександрійського інституту сільського господарства і лісівництва функціонувала кафедра лісівництва [2]. Відомо, що курс лісівництва викладали Антоні Голяк (1869–1875 рр.), доцент Йозев Красуський (1884–1905 рр.). Завідувачами кафедри були професор В. Ю. фон Бранке (1884–1905 рр.) та професор М. Г. Шольц фон Амерслебен (1906–1917 рр.).

З початком першої світової війни Ново-Олександрійський інститут було евакуйовано до м. Харків. Курс лісівництва у відновленому Харківському сільськогосподарському інституті читав професор А. В. Новак, а завідувачем кафедри з 1925 р. був професор Г. М. Висоцький.

Необхідно зазначити, що з 1901 р. у Київському політехнічному інституті була заснована кафедра лісівництва, завідувачем якої став професор В. Я. Добровлянський. В результаті організації 1930 р. Українського лісотехнічного інституту кафедри лісівництва Харківського сільськогосподарського інституту та Київського сільськогосподарського інституту були об'єднані в одну, її очолив професор Є. В. Алексєєв [3].

Після смерті Є. В. Алексєєва у 1933 р. завідувачем кафедри загального лісівництва був призначений академік П. С. Погребняк, який розпочав лісівницькі та ґрунтознавчі дослідження впливу деревних рослин на ґрунт, будову кореневих систем лісотвірних видів.

У 1939 році завідувачем кафедри став професор М. О. Ткаченко. У передвоєнні роки на кафедрі була поставлена інтенсивна аспірантська підготовка. Проходили її А. Г. Солдатов, В. А. Кондратьєв, М. П. Мельник та інші.

Після поновлення роботи Київського лісогосподарського інституту в 1944 р. кафедру загального лісівництва знову очолив П. С. Погребняк та завідував нею доки не перейшов на роботу в Академію наук УРСР.

З вересня 1949 р. кафедру очолив професор О. Л. Новіков. На кафедрі велися дослідження, пов'язані з плануванням рубок догляду за лісом, пошуками способів сприяння природному поновленню лісу у зв'язку з рубками головного користування, а також вивченням закономірностей росту і будови молодняків природного походження.

У 1960 р. кафедра лісівництва була об'єднана з кафедрою дендрології, її очолив професор В. О. Поварніцин. Після його раптової смерті у 1962 р. завідувачем кафедри був призначений доцент П. М. Мегалінський.

З жовтня 1966 р. кафедру очолив учень П. С. Погребняка та В. Є. Шмідта професор Д. Д. Лавриненко. З приходом Дмитра Даниловича на кафедрі розширились наукові дослідження з лісової екології та впливу лісової рослинності на навколишнє середовище.

У 1976 р. завідувачем кафедри був призначений доцент В. С. Наконечний. Співробітники кафедри під керівництвом новообраного завідувача розгорнули довготривалі дослідження з проблем підвищення продуктивності та якості лісів Полісся та Лісостепу України.

З 1988 р. кафедру очолив доцент В. Є. Свириденко. Саме з того часу кафедра вела інтенсивну роботу по забезпеченню студентів навчальною та методичною україномовною літературою.

В період 1999–2005 рр. завідувачем кафедри був обраний доцент О. Г. Бабіч. Наукові здобутки цього періоду кафедри полягали в розробці оптимальних способів захисно-декоративного заліснення териконів вугільних шахт Донбасу.

З 2006 року і по цей час кафедрою завідує проф. А. О. Бондар.

На сучасному етапі кафедра лісівництва є поєднанням трьох кафедр: кафедра біології лісу та мисливствознавства, кафедра технології лісогосподарського виробництва та власне кафедра лісівництва, злиття яких відбулося у 2019 р.

Кафедра біології лісу та мисливствознавства створена 9 червня 2008 р. на базі кафедри захисту лісу. Кафедру захисту лісу очолювали професори А. В. Циліорик та А. Ф. Гойчук, доцент Н. В. Пузріна.

Кафедра технології лісогосподарського виробництва була створена після об'єднання в 1940 р. двох кафедр: лісоексплуатації, та механізації лісогосподарських робіт. З того часу кафедру очолювали: професори І. М. Житов, І. М. Зима, Т. Т. Малюгін, доцент В. М. Бегеба, професори В. М. Гриб, М. В. Молодик, Я. Д. Фучило.

Нині на кафедрі лісівництва працює п'ять докторів (професори А. О. Бондар, В. М. Гриб, А. Ф. Гойчук, П. П. Яворовський, С. В. Зібцев) та дванадцять кандидатів наук (доценти Н. В. Пузріна, І. М. Матейко, В. В. Левченко, С. Є. Сендонін, О. В. Токарева, О. М. Сошенський, М. М. Білоус, В. М. Білоус, А. Ю. Виговський, В. В. Гуменюк, старший викладач І. М. Кульбанська та асистент Г. О. Бойко).

Кафедра проводить наукові дослідження на постійних пробних площах, консультації та тренінги на базі лісогосподарських підприємств. Науково-дослідна робота кафедри спрямована на впровадження результатів науково-технічного прогресу у лісогосподарське виробництво та лісопаркове господарство; вирішення завдань еколого-орієнтованого лісівництва, захисту деревних рослин від ентомошкідників та фітозбудників хвороб, патології лісу, мисливствознавства, комплексної механізації лісовідновлення, лісозаготівель, переробки деревини та лісохімічного виробництва. На кафедрі функціонує «Музей лісових звірів і птахів ім. професора О. О. Салганського», серед експонатів якого 154 види птахів та 19 видів ссавців. Кафедрою створено демонстраційно-навчальні експозиції обладнання компанії «STIHL» та «Мотор Січ».

На кафедрі створені та функціонують навчальні лабораторії «Ентомологічної експертизи та захисту лісу», «Інженерно-технічного забезпечення лісового комплексу», «Лісознавства та лісівництва», «Патології лісу ім. професора А. В. Циліорика; навчально-науково-виробнича лабораторія «Загального лісівництва та охорони лісу».

Список джерел літератури:

1. Генсирук С. А., Фурдичко О. І., Бондар В. С. Історія лісівництва в Україні. Львів : Світ, 1995. 424 с.
2. Свириденко В. Є. Кузня лісогосподарських кадрів. Київ : Арістей, 2005. 35 с.
3. Свириденко В. Є. Основи фахової підготовки. Короткий історичний нарис про лісогосподарський факультет ННІ ЛіСПГ для студентів спеціальності 6.130401 – «Лісове господарство». Київ : НАУ, 2004. 35 с.